

Vurdering av behov for KU i forbindelse med akvakultursøknad for ny lokalitet Abelholman i Herøy kommune (Nordland fylke)

Kobbvågslaks AS (KL) har gjort egenvurdering av behovet for konsekvensutredning i forbindelse med søknad om etablering av ny oppdrettslokalitet for laks i Herøy kommune.

Egenskaper ved tiltaket

Størrelse, planområdet og utforming

KL søker om å etablere lokalitet for matfiskproduksjon av laks, med en tillatt biomasse på 2.608 tonn. Lokaliteten vil ha konvensjonell drift i åpne merder i sjø, samt fórflåte. Rammefortøyning omfatter totalt 8 bur i 2 rekker a 4 bur med størrelse på 90 x 90 meter. Rammefortøyningen vil være forankret ved hjelp av fortøyninger mot bunnfestene, hvor det vil bli benyttet fjellbolt eller anker som bunnfeste.

Selve rammefortøyningen vil være nedsenket til 8 meter, og markert i overflaten med markeringsbøyer med blinkere i anleggets ytterkanter. Det er planlagt med en flåte tilknyttet anlegget. Flåten vil fungere som lager for fôr og driftsutstyr, fasiliteter for håndtering av dødfisk og mannskapsfasiliteter. Fra flåten vil det gå fôrslanger ut til merdene. Flåten er planlagt plassert vest for anlegget.

Bruken av naturressurser

Produksjon er planlagt i konvensjonelle merder i frie vannmasser. Lokaliteten skal ikke forbruke lokale naturressurser, foruten det omsøkte arealet.

Avfallsproduksjon, utslipp og forurensing

Utslipp fra anlegget vil i hovedsak bestå av organisk materiale i form av fekalier og løste næringsalter fra fisken. Føring av fisk følges opp med kameraovervåkning for å minimere forspill.

Påvirkning på bunnforholdene vil jevnlig bli fulgt opp med miljøundersøkelser i henhold til NS9410. Som en del av forundersøkelsen er det tatt ut og analysert 0-prøver av omsøkte anleggssone (MOM-B) og influensområde (MOM-C). Analysene beskriver dagens tilstand, og danner grunnlag for senere undersøkelser av sjøbunnen i influensområdet. Oppfølgende undersøkelser i henhold til forskriftskrav, og vilkår i utslippstillatelsen vil gjennomføres for å kontrollere at produksjonen ikke overskrider akseptabel påvirkning. Hvis det gjennom miljøundersøkelsene avdekkes større påvirkning på sjøbunn enn resipientens tåleevne, pliktes oppdretter å redusere produksjonen.

Risiko for alvorlige ulykker og/eller katastrofer

Fortøyninger, merder, nøter og alle tilhørende komponenter vil dimensjoneres på bakgrunn av lokalitetsspesifikke strømmålinger og bølgeanalyser, utført av eksterne akkrediterte eller sertifiserte organer. Etter at anlegget er ferdigstilt, gjennomføres det kontroll av akkreditert organ, som utsteder anleggssertifikat. Anleggssertifikatet dokumenterer etterlevelse av kravene i NYTEK forskrift og NS 9415. KL har gode etablerte rutiner for kontroll av fortøyninger, merder, nøter og andre anleggskomponenter. Nøter, merder og ekstrautstyr kontrolleres daglig på overflaten. Alle nøter kontrolleres i tillegg minimum hver 8 uke. I tillegg overvåkes fisken og merdmiljøet hver dag under hele foringsperioden ved hjelp av undervannskamera, som vil være fast montert i alle merder.

Lokalisering og påvirkning på omgivelsene

Verneområder

Det er ifølge Miljødirektoratet ingen verneområder i nærheten av omsøkt området.

Naturtyper

Vi har benyttet artskart i Artsdatabanken for å kartlegge registrert truede eller sårbare arter. I nærheten av omsøkt området.

Det er registrert observasjoner av noen fuglearter som er registrert som sårbare eller truede arter. Granmeis – VU, Gråmåke – VU, Vipe – CR, Fiskemåke – VU eller alle observert i området.

Selv om det finnes tilfeller der fugl har skadet seg på utstyr som bruker på akvakulturanlegg, er vi av den oppfatning at et akvakulturanlegg i dette området ikke vil påvirke sårbare fuglearter i området negativt.

Det er ifølge Artdatabasen.no ikke registrert andre truede eller sårbare arter i området.

KL har satt i gang arbeidet med visuell undersøkelse av sårbare naturtyper, og vil ettersende svaret på denne så snart dette foreligger.

Vernede vassdrag

Hestadelva er lokalisert ca 5 km nordøst for tenkt anleggsplassering og er ifølge NVE registret som vernet med bakgrunn i kambrosilurske bergarter, glimmerskifer og glimmergneis. Vi kan ikke se at tiltaket vil berøre Hestadelva.

Nasjonale laksefjorder

Tiltaket ligger ikke i nasjonal laksefjord. Vefsenfjorden er nærmeste nasjonale laksefjord, der utløpet av fjorden er ca 10 km øst for tenkt anleggsplassering.

Naturminner

Det er på Tranøya og Hjartøya på kulturminnesok.no registrert flere gravminner og røysfelt. Men vi kan ikke se at tiltaket skal påvirke disse på noen måte.

Reindrift

Ifølge Reindrifkart er det registrert en flyttlei for rein sør for tenkt anleggsplassering. Denne går fra Hjartøya, via Abelholman til Tranøya. Men avstand fra flytende del av anlegget til nedtegnet flyttlei er ca 450 meter. Noe som etter vårt syn ikke vil være til hinder for reindriften.

Friluftsliv

Politiet bemerket i høringsvar ved dispensasjonssøknaden at «nærliggende Hjartøya og Tranøya er av de mest brukte fritidsområdene for fritidsbåter i nærområdet». Vi kan ikke se at tiltaket skal være til stort hinder for fritidsbåttrafikk til disse øyene. Utstyr som benyttes i næringen er godt synlig og merkes med lys. Vi mener dermed at sikkerheten for fritidsbåttrafikk ikke blir særlig påvirket av tiltaket.

Bunnforhold (kjemi, miljø, biologi, typografi)

Sjøbunnen under tenkt anlegg er dokumentert gjennom 12 prøver tatt i forbindelse med B-undersøkelse. Disse viste at bunnen besto av silt, sand og skjellsand.

Dybden under anlegget er svakt skrånende fra sør mot nord med et lite høydedrag i nordøstre hjørne. Dybden under anlegget vil være fra ca 64 meter til ca 89 meter. Målinger viser at

spredningsstrømmen i hovedsak går mot sør-sørvest, men de høyeste strømtoppene går mot nord.

Undersøkelser gjort av Åkerblå fastslår at «Undersøkelsen viste ingen tegn til organisk belastning på kjemisk-, sensorisk- og totalvurdering. Alle stasjonene ble kategorisert som bløtbunn, men to stasjoner hadde til dels mye innslag av stein. Gravende bunndyr ble funnet ved 10 av 12 stasjoner hvor antallet individer varierte mellom 1 og 5».

Planbestemmelser

Det omsøkte anlegget, med alle flytende komponenter ligger innenfor Kystplan Helgeland med arealformål «Akvakultur». 5 fortøyningslinjer mot nord strekker seg ut av akvakulturområdet og inn i området med arealformål «Fiske», mer spesifikt oppvekstområdet for torsk/hyse. 6 fortøyningslinjer mot øst/nordøst går også ut av akvakulturområdet og inn i området med arealformål «Bruk av vern av sjø og vassdrag med tilhørende strandsoner». Herøy kommune har gitt dispensasjon for nevnte fortøyningslinjer og dispensasjon er vedlagt i søknad.

Landbruk

Tiltaket vil ikke påvirke landbruket på noen måte.

Fiskeriinteresser

Det omsøkte anlegget vil befinne seg i et stort gytefelt for torsk som dekker hele området rundt Dønna samt Alstenfjorden. Nærmeste gyteområdet for torsk befinner seg ca 1000 m i nordøst- eller 1500 m i sørøstlig retning.

Det er registrert fiskeplasser for passive redskaper omtrent 800 m nordøst og omtrent to kilometer sørøst for tenkt anleggsplassering. Ifølge Fiskeridirektoratet viser sporing- og sluttdataseddel fra området «noe» fiskeriaktivitet i området.

Ved førstegangs høring angående dispensjonssøknad frarådet Nordland Fylkes Fiskarlag å gi dispensasjon med bakgrunn at det er «kartlagt gytefelt, det er meldt inn bruk og erfaringsbasert kunnskap fra fiskere som viser det er oppvekstområdet». Det kom ikke innspill fra det lokale fiskerlaget og Nordland Fylkes Fiskarlag påklaget heller ikke vedtaket gitt av Herøy kommune.

Annen akvakulturaktivitet

I nærhet av tenkt anleggsplassering er det i dag 2 eksisterende oppdrettslokaliteter for laks. Nye Skorpa, ca 2,5km nordøst og Labukta V, ca 4km vest. Begge lokalitetene driftes i dag av Seløy Sjøfarm AS. KL og Seløy Sjøfarm har i dag et godt samarbeid, og dersom tiltaket blir realisert vil disse 3 lokalitetene koordineres for å sikre optimal drift med tanke på produksjon og miljø. Koordinert utsettstidspunkt av smolt, smoltleverandører, felles brakkleggingsperiode og felles og koordinert plan for parasittbekjempelse er viktige moment. Samlet vil disse 3 lokalitetene ha tillatt biomasse på 6 668 tonn.

Farled/sjøveis transport

KL er kjent med at det er en del båttrafikk gjennom tenkt anleggsplassering mellom Dønnessundet og Alstenfjorden. Ifølge kystverket beskrives trafikken i området «i hovedsak lokal båttrafikk som fiske- og fritidsfartøy». Samtidig skriver de videre at «AIS-data viser likevel at det er et betydelig antall fartøy over 15 meters lengde som benytter farvannet».

Anlegget vil ligge i grønn sektor fra lykt Jæktholmen. Anlegget vil ikke komme i konflikt med hvit sektor i leden mellom fyrlykt Hoholmen og lykt Jæktholmen.

Vår vurdering er at selv om tenkt plassering vil bli noe til hinder, vil ikke dette medføre problemer for båttrafikken i området. Ifølge våre teninger og oppmålinger, vil det være ca 300 meter tilgjengelig passasje øst for tenkt anleggsplassering. Dette mener vi vil være akseptabelt, selv større fartøy.

Det vil også være aktuelt å markere hjørnebøyer på anlegget med AIS merking i tillegg til blinkende lys.

Infrastruktur på sjøbunnen

Det er ingen infrastruktur (rør eller ledninger) i omsøkt området som vil bli påvirket av tiltaket.

Flytrafikk

Det har under behandlingen av dispensasjonssøknad kommet innspill fra Avinor angående flysikkerhet og risiko for «birdstrik» (kollisjon mellom fugl og fly) i forbindelse med etablering av akvakulturlokaliteten. De henviser til en tidligere retningslinje som sier at avfallsplasser ikke skal ligge nærmere enn 7 km flyplasser. Lokaliteten er tenkt plassert ca 6,8 km fra Stokka lufthavn.

Ut fra våre erfaringen når det gjelder akvakulturlokaliteter og ansamling av fugl rundt disse, mener vi at dette problemet i dag er minimalt. Det er etter vårt inntrykk lite fugl som samler seg i og rundt et oppdrettsanlegg. Fugl som evt vil samle seg rundt et oppdrettsanlegg vil etter vårt syn uansett holde seg rundt/i oppdrettsanlegget og ikke være til risiko for flytrafikken.

VI mener dermed at problemstillingen som Avinor beskriver ikke setter flysikkerheten i fare.

Bosetting i området

Nærmeste bebyggelse til tenkt plassering vil være Engan i Herøy kommune, ca 2,5-3 km vest om anlegget, og ca 2 km ved Teigstad i Dønna kommune, nord for anlegget.

Begge disse bebyggelsene vil etter vårt syn være langt nok unna til at støy ikke vil være sjenerende. Våre flåter er i tillegg hybrid drevet, som betyr at generatordrift er begrenset til ca 3 timer pr døgn.

Visuelt vil anlegget kun være synlig til bebyggelsen i Teigstad, men avstand på 2 km anses også som såpass lang at vi anser det som svært lite sjenerende for bosettingen.

Konklusjon

Ut fra våre erfaringer og vurderinger er området godt egnet til oppdrett. Ny lokalitet, med omsøkte plassering og MTB vil ikke medføre uønskede negative virkninger for miljø, naturressurser og samfunn. Basert på gjennomførte undersøkelser og miljøovervåkninger, og gjennomgang av tilgjengelige registreringer i forhold til naturtilstand, naturmangfold, kulturminner og bosetting i området er det etter vår vurdering ikke behov for ytterligere tilleggsundersøkelser/konsekvensutredning. Ut ifra «FOR 2017-06-21-854: Forskrift om konsekvensutredninger, Kapittel 2, § 8», konkluderer Kobbvågslaks med at det ikke er behov for konsekvensutredning i forbindelse med vår søknad om ny lokalitet Abelholman med maksimal MTB på 2608 tonn